

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV**

**Weidenfeld, Johann S.**

**Londini, 1684**

X. Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus  
compositis & corporibus metallicis

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

X. GENUS.

*Menstrua vegetabilia composita ex men-  
struis vegetabilibus compositis &  
corporibus metallicis.*

52. Menstruum Neapolitanum Lullii,  
*In Exper. XIII.*

R. **L** Unam, & cum argento vivo vulgi calcinabis, scilicet amalgamando, ac postea ipsum amalgamam triturando cum sale communi preparato, mox ipsum mercurium exhalare facias lenissimo igne, deinde fervente aqua destillata salem ipsum removeto, & sic lunam calcinatam habebis. R. Lunam calcinatam, & quatuor partes aquae mercurialis (*per tria vasa ignita superius sub No. 46. descripta*) illi superfunde, & vas clausum cum suo antenotario statue super cineres, ut leviter bulliat, & videbis viridem colorem sive caeruleum, quem liquorem cautè in aliud vas transfunde, ita ut faeces non conturbentur, materiam in fundo remanentem desiccabis igne lento, adinstar solis. Postea scias pondus dictae calcis, ac illi iterum superfunde quatuor partes dictae aquae mercurialis super unam partem calcis, & clauso, ut prius, vase cum antenotario suo, sine ut iterum bulliat, quod inde dissolutum fuerit, ut supra, in aliud vas transfunde ac conjunge cum dissolutione prima. Illud tamen adverte, ut dictam materiam dissolutam semper in balneo conserves, donec totum opus dissolutionis absolutum fuerit; iterando toties magisterium, donec totum lunare corpus fuerit plenè dissolutum ac transactum, quod quidem nobis accidit intra duas vices, ac in putrefactione per quatuordecim dies constitue. Deinde transferas in urinale, conjunctum pariter cum suo recipiente & alembico,



bico, juncturis quàm optimè clausis. Postea destillabis in furno cinerum; tum ignem augebis, ut corporis anima in sua aqua impressionem faciat. Frigefacto vase, scias pondus terræ lunaris in fundo remanentis, nam credo non amplius quàm duabus octavis (*drachmis*) de corpore non soluto remansurum ex tota uncia, reliquum erit perfectè dissolutum. Quod si plus remanserit de terra insoluta, tunc super infunde tantum de sua aqua nuper destillata, quantum superemineat tribus digitis, & clauso vase cum antenotorio, pone in balneum per diem naturalem, mox amoto antenotorio & superposito alembico cum recipiente optimè clauso per cineres destillato, in fine destillationis augendo ignem, ut supra. Hoc autem iterabis, quousque per aëream revolutionem totum corpus lunare per alembicum transmittatur, atque hoc pacto, auxilio Dei habebis menstruum, quo solem potes dissolvere.

#### Annotationes.

**H**Actenus argento vivo acimus vel spiritum vini philosophici vel menstrua hoc spiritu confecta, quæ tantam inde acquisiverunt dissolvendi facultatem, ut Adeptorum plurimi hisce aquis mercurialibus contenti, de fortioribus menstruis desierint inquirere. Ipse Lullius aquam mercurialem, quam gloriosam vocat, ad conficiendum mercurium philosophorum ex omnibus metallis & mineralibus, sive sal harmoniacum metallorum, sufficiens dixit, imò appropriatum menstruum. Scias, inquit, fili in veritate & Dei fide, quòd nullum naturæ sulphur alicujus metalli sublimaretur abique ista aqua argenti vivi vulgi. *Test. Noviss. pag. 12.*

*Verum-enim-verò in hoc decimo menstruorum genere alia adhuc composuere menstrua adepti, prædictis aquis mercurialibus varia insuper addentes corpora, juxtà varios usus & illorum placita. Lullius ut nobilius pro dissolutione auri componeret menstruum, menstruo mercuriali addidit argentum. Si fortè menstruo indigebat pro perlis, perlas cum menstruo mercuriali conjunxit. Si conficere aurum potabile vellet, ex auro & argento præparavit menstruum ad hoc magis adequatum, mediante tamen menstruo quodam mercuriali, & sic de aliis; uti in sequentibus observabimus exemplis.*



53. Menstruum pretiosum pro per-  
lis Lullii,*In Comp. animæ Transmut. pag. Volum. 3. Tb. Chym.*

Re. **L** Unariæ liquorem ex tertiâ rectificatione vel secundâ  
(*aquam ardentem phil.*) affunde super argentum vi-  
vum, ut natet desuper per tres digitos, & pone ad inhumand-  
um per tres dies naturales, & magna pars ejus dissolvetur  
cum aqua lunariæ, quam decanta, & super fæces pone  
liquorem recentem, & pone ad inhumandum in fimo vel  
balneo, & reitera, donec mercurius fuerit totus in aquam  
reductus.

Posteâ destillationes omnes conjunge & abstrahe in balneo,  
& dum videris eam quasi spissam, ita ut aqua mercurii & ar-  
genti vivi (*vegetabilis & mineralis*) sit libra semis, pone ad  
inhumandum per sex dies naturales. Posteâ mittas intus  
margaritas, & intra decem horas dissolventur. Exuberata tum  
eas per modum, quem docuimus in exuberatione metallorum,  
usque quò convertantur in sal (*harmonicum sive sulphur na-  
turæ Perlarum*) cujus unciam dissolve in libra sui menstrui  
prædicti, & destilla quater. Et tum pone intus margaritas,  
& veluti in spatio octavæ partis horæ dissolventur propter ma-  
jorem menstrui subtilitatem, &c.

Quemadmodum pro menstruo Neapolitano (quod ita dici potest,  
eò quòd istud Lullio Neapoli revelatum fuerit ab Arnolde de  
Villa Nova) argentum menstruo mercuriali per tria vasa ignita  
confecto conjungitur, ita menstruum hoc pro perlis componitur ex  
sale harmonico perlarum, & menstruo mercuriali sive aqua glo-  
riosa mercurii, quæ si circulentur ambo per suum tempus, inde  
conficies cælum perlatum.

Pro Auro potabili menstruum ex Auro & Argento præparat  
hoc modo.

54. Men-



## 54. Menstruum mercuriale compo- situm Lullii,

*In Experim. XXXIV.*

℞. **U**ncias tres lunæ, atque uncias tres folis: Quæ duo separatim calcinabis, ut habes in superioribus experimentis (*in menstruo Neapolitano*) videlicet cum mercurio, quem postea ex dictis metallis exhalare facias. Hæc autem corpora calcinata, separatim collocabis in singulis vasis solutoriiis, super ea infunde de menstruo incalcinato (*superius sub No. 45. descripto*) tantum, ut supernatet quatuor digitis; claude vas antenotorio, putrefac in balneo per duos dies, ac per duos alios dies inter cineres instar caloris solaris. Tum decanta solutionem, & residuum exsicca. Cùm vero desiccatum fuerit, iterum illis superinfunde de menstruo incalcinato, ut supra, in clauso vase putrefaciendo in balneo, postmodum super cineres; ac dissolutiones singulas (*auri & argenti*) in singula vasa sua evacuando, ut supra. Si quæ insoluta remanserint, ut supra, desiccabis ac dissolvas, quousque totum quod restat corporis sit plenè dissolutum, tum statue ambas dissolutiones in putrefactione per 20 dies naturales. Factà putrefactione accipe illas dissolutiones, & per se separatim in suo urinali constitue cum suo recipiente, juncturis optimè clausis destillabis per balneum aquam utriusque (*metalli;*) in fundo vasorum remanebunt corpora ad similitudinem mellis fusi sive olei. Super ea (*olea*) iterum funde de sua aqua propria destillata (*menstruo jam ab oleis abstracto*) per balneum tantum, ut supernatet tribus digitis, ac suis antenotoriis utrumque vas occlude, ac repone in putrefactione per diem naturalem: Mox remotis antenotoriis & appositis alembicis, juncturis optimè clausis destillando per cineres, ultimò augebis ignem, ut anima sive elementum aëris transeat in suam utriusque aquam destillatam, ac demum ignem ultra quantum fieri possit, augebis, ut in aërem elementum ignis transeat. Sed lunari composito non necesse est rubedo vel ignis. Completa destillatione



tione sine vas frige fieri, & amove ab illis recipientia, quæ singula quàm optimè clausa servabis, ne respirent, & singulis singulas schedulas sive inscriptiones appone, ~~no~~ alterum pro altero accipias, cum fuerit opus persequendi. Caterum super terras (*auri & argenti ex destillatione relictas*) infunde iterum, ut supra, de aqua sua per balneum destillata, ac annexo antenotario putrefac ut supra, mox per cineres destillabis, utriusque vasi annexo suo proprio recipiente, ubi eorum corporum animas conserva veras, atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec terræ exanimatæ fuerint, ac radicali humore destitutæ. Tunc accipe illas terras, & contere quàm optimè, & simul conjunge: Postmodum eas constitue in pila vitrea, ac super cineres calidos conservato, donec tibi dixerò, quid ex illis sit faciendum. Caterum accipe spiritum animatum lunæ, atque ipsum per cineres rectificabis, deinde accipe spiritum animatum solis, atque eodem modo septies per cineres rectificabis; limositates (*terram residuam*) autem, quas emittet spiritus solaris in singulis rectificationibus servabis intra, ut optimè clausum sit ignis elementum, (*in formâ terræ.*) His ergò rectificationibus peractis: Tum accipe spiritum animatum solis, & spiritum animatum lunæ, & simul conjunge: Pone postmodum eos ad circulandum in vase grandi sicut illud, quo circulavimus menstruum simplex. Fiat hæc circulatio per 60 dies, quo termino elapso habebis verum menstruum minerale (*non acidum, sed ex mineralibus sive mercurio, auro & argento confectum*) quo innumerabilia experimenta operari poteris.

*Huc referri debet menstruum quod à Basilio dicitur,*

### 55. Spiritus mercurii dulcis Basilio,

*Cap. 2. Libri de Rebus Nat. & Supernat.*

**R.** Mineræ cinabarinæ argenti vivi, & mineræ optimæ auri ana partes æquales, quibus pulverisatis & mixtis affunde oleum mercurii per se ex mercurio sublimato, & putrefacto confectum (*id est, oleum ex mercurio sublimato tantum, nullis quidem aliis additis ingredientibus, nisi vini phil.*

V

spi-



*Spiritu, vel menſtruo aliquo vegetabili, ſine quibus confici non poteſt, ) digere hæc per menſem, & extractionem habebis cœleſtem potiùs, quàm terreſtrem; Extractionem abſtrahe in balneo, & phlegmate abſtracto remanebit oleum in fundo ponderoſum, diſſolvens omnia metalla in momento. Cui adde ſpiritus vini ( phil. vel ſpiritu vini igneum Baſilii ) partes tres, circula in pellicano ad rubedinem ſanguineam, & dulcedinem incomparabilem. Circulatum affunde ſuper tartarum ad albedinem calcinatum, & deſtilla forti igne mercurii ſpiritu, ſpiritu vini remanente in tartaro.*

*Inter hunc ſpiritu; aliumve ejuſdem nominis diſtinguendum eſt, ne unus pro alio accipiatur. Baſilius enim præparavit etiam ſpiritu mercurii ex ſpiritu albo vitrioli, de quo variis in locis, libro de particularibus, præſertim in particulari lunæ, cujus ſpiritus deſcriptio extat inferiùs inter menſtrua mineralia, quia acidus eſt. Alter verò ſpiritu mercurii, utpote hic noſter, dulciſſimus eſt & fragrantiffimus, de quo etiam habetis in particulari lunæ, ut & cap. VII. libri de Rebus Nat. & ſupernat. ubi lunæ crocum diſſolvit in ſpiritu albo vitrioli, ut & fragrantiffimo ſpiritu mercurii.*

*Parifinus compoſuit menſtruum mercuriale compoſitum pro tincturis alchymicis ex ſuo circulato majore & prima vel media ſubſtantia argenti vivi vulgi hoc modo.*

## 56. Menſtruum incalcinatum Parifini,

*Cap. G. Apertorii.*

*Re. Circulati majoris ( ſuperiùs ſub No. 50. deſcripti ) libram unam, mercurii præparati, modo quem docebimus cap. X. uncias duas, miſce, & ſcias menſtruo hoc fieri veram putrefactionem. Verum quam-primùm fuerit incalcinatum, hoc eſt, tali mercurio permixtum, non ampliùs uſurpatur pro corporibus humanis, ſed ſolummodò pro medicinis metallorum, dictum verò cap. X. hoc eſt, ut ſequitur:*

*Cap.*



Cap. X. de reductione mercurii vulgi in primam materiam vel mediam substantiam.

Nunc fili dabimus tibi plenariam instructionem & declarationem decoquendi & reducendi argentum vivum vulgi in suam materiam primam vel substantiam mediam, & quemadmodum in antecedentibus declaravimus modum reincrudandi duo luminaria; ita jam demonstrabimus vias & media decoquendi dictum mercurium. Primò docebimus modum, distinguendi bonum mercurium à malo, sophisticato & corrupto: Qui modus est, ut recipias mercurium vulgi, asportatum ex Hispania in coriis sigillatis, vel si careas hoc, recipe alium quemcunque, & parùm ejus pone in cochleari argenteo calefacto, ita ut mercurius evanescat, & si residuum ejus erit vel albi vel citrini coloris, bonus est; sed si erit alterius coloris, malus est, & minimè idoneus pro opere nostro, quia sophisticatus. Tum recipe vitrioli romani libras duas, funde istud in vase vitreato, fuso adde mercurii libram unam, & tantum salis com. præparati, agita & misce omnia agitaculo, evaporando humiditatem sub tali calore, qui similis sit solari. Tum eximatur materia, teratur & ponatur in sublimatorio, & mercurium sublimabis per gradus ignis usuales. Vasis frige factis exime sublimatum, cui in retorta posito affunde aquæ vegetabilis absque phlegmate (*aquæ vitæ phil. rectificatæ*) ad tres vel quatuor digitos. Coquatur in balneo per duas horas, tum destilletur in cineribus, ut ascendat aqua vegetabilis. Postea cooperiatur retorta cineribus, & augmentando ignem ascendet mercurius vivus in aquam ardentem. Decanta aquam à mercurio, quem iterum sublimabis cum novis materiis, idque sexies, semper abjiciendo fæces. Nota autem has septem sublimationes semper peragendas esse in aludelibus, quoniam nullo alio modo separabis pulverem adustibilem ascendentem in aludelibus, & ut te instruam, ne quid erres, repetam magis distinctè methodum dictarum septem sublimationum. Modus hic est, ut accipias vas vitreum ad modum cucurbitæ strictioris, cum suo alembico cæco, perforato in ejus superiori parte, in hoc ponas vitrioli optimè pulverisati partes duas,



mercurii partem unam & salis præparati partem unam, miscendo omnia bene, materiã leniter jam exsiccatã, appone alembicum cæcum vel potius aludel, notetur tamen, quod cucurbita non sit cooperta cineribus ultra unam tertiam evaporatã humiditate; per calorem lenem; occlude foramen aludelis cum pauco gossypio, & augmentando sublima, omnibus frigefactis exime sublimatũ tam ex aludele quam cucurbitã, ex quã (*si modo non fuerit frigefacta*) dissolve feces aquã calidã, ita purgabis facile dictum vitrum pro usu suo. Jam misce novas materias cum sublimato rão, & sublima, ut antea, & hoc repete septies. Tum sublimatum contere in pulverem subtilissimum, pone in cucurbitã supradictã cum suo alembico cæco vel aludele, & cum suo etiam alembico communi ob rationes operationis differentis à superiori. Sublimato in cucurbita posito affunde menstrui simplicis animalis vel vegetabilis (*menstrui animalis sub No. 37. vel vegetabilis sub No. 29. descripti; in antecedentibus autem aquam vegetabilem rectificatam, id est, aquam ardentem recipere jussit*) tantum, ut emineat per tres digitos, occlude alembico cæco, & in cineribus digere per 12 horas, tum deposito alembico cæco appone alembicum commune, & abstrahe menstruum in balneo, deponere iterum alembicum, & apposito aludele, pone vas in cineribus eoufque, ut tegatur materia existens in vitro, da ignem per gradus donec omnis humiditas sit exhalata, foramen in superiori parte aludelis gossypio occlude, augmenta ignem, ut sublimetur mercurius. Sublimatione peractã & vasibus frigefactis, deme aludel, & quod in eo invenies sublimatum non est ad propositum nostrum, siquidem istud est pars illa adusta, quæ non intrat magisterium nostrum. Deinde collige sublimatum ad latera cucurbitæ quod clarum erit instar cristalli, & cave ne permisceatur cum suis sæcibus; hoc contere, cribra, pone in eodem vase à sæcibus purgato, & affunde menstruum in balneo abstractum, claude vitrum cum aludele, digere per 12 horas ut supra, deponere aludel, appone alembicum commune, destilla in balneo, deposito alembico hoc, appone aludel & sublima in cineribus, sæcibus abjectis, ut & parte adustiva ex aludele, collige dextrè mediam substantiam ex cucurbita. Hæc methodo sublimabis septies, vel donec nullas relinquat sæces in cucurbita. Habito hoc signo, accipe dictam substantiam, contere,



contere, & pone in vase vitreo, affunde menstruum simplex vel animale vel vegetabile ad trium digitorum supereminentiam, claude vas cum alembico caeco, digere leniter per duos dies in cineribus, tum dissolutionem decanta in aliud vas, & quod remanserit in vase, exsicca temperato calore, simili solari, cui affunde novum menstruum, claudendo vas alembico caeco ut supra, & reitera methodum eandem usque tota pars dissolubilis fuerit dissoluta, & in fundo vitri remanebit terra indissolubilis abjicienda, quia nullius valoris est. Jam recipe omne dissolutum, hoc est, decantationes vestras, & pone ad destillandum in balneo, & destillato menstruo, appone aludel & in cineribus sublima substantiam cristallinam, quæ verè dici potest prima materia mercurii; Hæc est illa substantia media, quâ incalcinamus menstruum nostrum (*circulatum majus sub No. 50. descriptum*) & componimus particularia infinita, uti te docuimus superius. Hæc etiam vocatur lapis mineralis. Nunc fili poteris procedere per infinitas vias, has tamen insequendo, quas tibi monstravi; & nota, Mercurium ita reductum, esse hunc, de quo Dux noster Raymundus loquitur, mentionem faciens de lapide minerali, ut & in *ultimo capitulo libri Vade-mecum & in pluribus aliis locis voluminum suorum*. Hic est iste mercurius de quo Arnoldus de Villa Nova tractat in *Rosario suo*, & tibi enarramus, nisi mercurius reductus fuerit in materiam primam cum dicta aqua vegetabili vel animali, penitus impossibile esse, cum eo præstare aliquid boni, ratione suæ corruptionis magnæ, existentis in ejus cruditate.

Ex Receptis hujus generis annotamus,

1. *Menstrua posse & debere confici juxtà usus destinatos. Nam non solummodò desiderantur, ut dissolvant corpora promiscuè, sed aptè etiam, ne rei dissolvendæ tincturam inquinent heterogeneâ aliquâ menstrui ipsius tincturâ, sed potius illustrent.*
2. *Menstrua hæc, semel composita, si novo addito subjecto repetatur compositio, quoties toties majori virtute dotari, ubi è contrario notum est, menstrua communia hoc modo debilitari.*
3. *Menstrua hæc esse fragrantissima, summæque dulcedinis & ruber-*



rubedinis, nihilominus dici acetum acerrimum, quod aurum dissolvat in spiritum.

4. Menstrua hæc esse metallorum essentias vel magisteria per magisteria vel essentias confecta, invicemque permixta in circulata composita.

5. Non ex auro & argento tantum sed etiam ex imperfectis metallis & mineralibus hæc confici posse circulata composita.

6. Quemadmodum sal harmoniacum ex perlis: Ita etiam ex coralliis aliisque aridis confici posse.

7. Parisini primam mercurii materiam, essentiam potius esse, quam magisterium, citius quidem præparari sale harmoniaco mercuriali Lullii, at non esse ejusdem, sed minoris virtutis.

8. Parisinum defendere Arnoldum de Villa Nova in sua mercurii sublimatione, (descriptâ in Rosario,) contra collegam suum Bernhardum.

9. Hanc Parisini primam materiam mercurii venenosam esse, quare pro metallis tantum, non pro medicinis humanis eam esse adhibendam monet ipse. Si tamen menstruum hoc incalcinatum, more reliquorum circuletur, fieri innocuum, & medicamentum optimum.

XI. Genus.